

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы
Кубас авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ

2020 елның 30 марта 78/1

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районының
«Кубас авыл жирлеге» муниципаль
берәмлеге бюджет процессы турыйнагы
нигезләмәне раслау хакында

Чистай шәһәр прокурорының 2020 елның 03 марта турыйнагы 02-08-03-2020 номерлы федераль законнары бозуларны бетерү турыйнагы күрсәтмәсен карап, 2019 елның 26 июлендә кабул ителгән «Россия Федерациясе Бюджет кодексына дәүләт (муниципаль) финанс контролен, эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын камилләштерү өлешендә үзгәрешләр керту турыйнда» гы 199 номерлы Федераль закон нигезендә Кубас авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Кубасавыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйнагы нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Кубас авыл жирлеге Советының 2014 елның 19 июнендәге «Кубасавыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйнагы нигезләмәне раслау хакында» 7/1 номерлы каарын;
- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2015 елның 13 августынагы «Кубас авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйнагы нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Кубас авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр керту турыйнда» 14 номерлы каарын;
- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2016 елның 14 апрелендәге «Кубас авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйнда нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Кубас авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр керту турыйнда» 14/1 номерлы Кубас авыл жирлеге Советы каарын;
- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2017 елның 28 июнендәге «Кубас авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйнда нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Кубас авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр керту турыйнда» 33/2 номерлы каарын.

3. «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын тұктатып тору һәм 2020 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәлеши үзенчәлекләрен билгеләу турыйнда» 2009 елның 12 ноябрендәге 367-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындағы 1, 1.1 пунктларында күрсәтелгән акчаларга кагылмый дип билгеләргә.

4. Әлеге каарарны билгеләнгән тәртиптә игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга (www.chistopol.tatarstan.ru).

5. Әлеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны Кубас авыл жирлеге Советының бюджет буенча дайими комиссиясенә йөкләргә.

Кубас авыл жирлеге
башлыгы

Н. С. Логинова

Кубас авыл җирлеге Советының
2020 елның 30 мартаңдагы
91/1 номерлы каарына
1 нче күшымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «КУБАС АВЫЛ ҘИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ
ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Өлөгө Нигезләмә Россия Федерациясенең бюджет законнары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»ғы Федераль законы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-Федераль законы) нигезендә эшләнде, шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлекенең башка муниципаль хокукий актлары белән Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлеке бюджеты проектын төзү һәм карау, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлеке бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, бюджет исәбен алу, төзү нигезләрен һәм тәртибен билгели., бюджет хисаплылыгын карау һәм раслау.

2. Өлөгө Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Ҙирлек бюджетының хокукий рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлеке бюджеты (алга таба - җирлек бюджеты, җирлек) һәм аның үтәлеше турында хисап Кубас авыл җирлеге Советының каары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Ҙирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төzelәһәм өч елга раслана.

3. Ҙирлек бюджеты проектын төзү Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубас авыл җирлеге» муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәү белән кабул ителә торган җирлек Советы каарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Ҙирлек Советының җирлек бюджеты турындагы каары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, җирлек бюджеты турындагы каарarda башкасы карапмаган булса, финанс елының 31 декабре буенча гамәлдә була.

5. Ҙирлек бюджеты турындагы каарар билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Ҙирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла

2. Жирлекнен бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясе бюджет классификациясенең бюджетка караган жирлек өлкәсендә билгеләү, детальләштерү һәм куллану тәртибен ачыклау керә.

3. Кубас авыл жирлегенең Башкарма комитеты төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындағы казна учреждениеләре булган керем төрләре буенча подвидлар кодлары исемлеген раслый.

4. Кубас авыл жирлегенең Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан маддәләре исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Жирлек Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджетын үтәү;
- 4) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылығын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Кубасавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы);

2) Кубас авыл жирлеге Советы (алга таба текст буенча - жирлек Советы);

3) Кубасавыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - жирлек Башкарма комитеты);

4) Контроль-ревизия комиссиясе;

5) баш урнаштыручылар, бюджет акчаларын бүлүчеләр;

6) төп администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;

7) төп администраторлар, бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының;

8) бюджет акчаларын алучылар.

2. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындағы хисапны карый һәм раслый;

2) жирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;

3) жирле салымнар һәм жыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;

4) заемнарының максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә;

5) жирлек бюджетын үтәүнен аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

6) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнарының хокукый статусын төзи һәм билгели;

7) депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларының үз вәкаләтләрен дайми нигездә башкаручы, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансферларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясенең жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131 номерлы Федераль законы, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын

оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»ғы бномерлы Федераль законы, Россия Федерациисенең башка норматив хокукый актлары, жирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнең Башкарма комитеты:

1) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджетының үтәлешен, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэммин итә;

2) жирлек Советы раславына жирлек бюджеты турындагы карар проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны тәкъдим итә;

3) жирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

4) жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәклे материалларны һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек Башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджеты үтәлеше өчен жаваплы;

7) жирлекнең социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындагы отчетларны раслау турында жирлек Советына билгеләнгән тәртиптә кертә;

8) жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләрне алучыларның финанс хәлен тикшерә;

11) жирлекнең муниципаль бурыч кенәгесен алып баруны гамәлгә ашыра;

12) жирлек бюджеты үтәлешен алдан, агымдагы һәм алга таба тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

13) жирлек бюджеты чарапары белән операцияләр башкара;

14) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

15) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйле башка белешмәләрдән файдалану турында билгеләнгән формалар буенча хисап бирүләрен таләп итү хокуына ия;

16) кредит оешмаларыннан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;

17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек бюджеты акчаларын алучыларга тиешле дәрәҗәдә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;

18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләрнен, жирлек бюджеты акчаларын алучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары куләмендә шәхси счетларыннан акчаларны күчерә;

19) бюджет законнары нигезендә шәһәр бюджетын алучыларның барлык счетларыннан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срокы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларыннан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;

20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга жаваплылык чарапарын куллана,

21) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның жыелма реестрын алып бара;

22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алучылар өчен билгели һәм раслы;

23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә житкерү тәртибен билгели;

24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначаылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара мөнәсәбәтләрне гамәлгә ашыра;

25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнәң йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү ысулы буларак бирелә торган банк гарантисенең ышанычлылыгын (ликвидлыгын) бәяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенең бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе тубәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелеген аудит буенча;

2) жирлек бюджеты турыйндағы карарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукий актлары проектларын, шул исәптән жирлек бюджетының күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезлелеген тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты қытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Жирлек бюджетының ГРБСы жирлек Башкарма комитеты булып тора.

6.2. ГРБС тубәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэммин итө;

- үзенә буйсынган эш бирүчеләренең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлелеген төзи;

- бюджет йөкләмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең расланган лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

-бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

- бюджет язмасын төзи һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындағы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;;

- җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындағы бюджет учреждениеләре бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәр төзи;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшереп торуны тәэммин итә;

- үз әшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алучыларның үз буйсынуындағы акчалата йөкләмәләре буенча жирлек исеменнән тиешенчә җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгә бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6.3. Жирлек бюджетының ГРБСы судта жирлеккә карата дәгъвалар буенча жавап берүче вәкиле сыйфатында жирлек исеменнөн чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зиянны ведомстводан тартуы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органы актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

2) ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләренең акчалата йөкләмәләре буенча субсидия жаваплылыгы тәртибендә курсателә торган;

3) муниципаль берәмлеккә карата федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукий белем мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыручи орган Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш урнаштыручының вәкаләтләрен тапшыра торган башка дәгъвалар буенча.

7. Жирлек бюджеттының бюджет акчаларын (алга таба - РБС) бүлүчесе - бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукуна ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбәндәгे бюджет вәкаләтләрене ия:

- бюджеттың тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга бүлеп бирә һәм бюджеттың тиешле өлешен үти;

- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртибен алучылар тарафыннан үтәүне тәэмин итә;

- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзу өчен кирапле белешмәләрне тапшыра;

3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;

5) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындандағы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

6) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары исемлеге нигезендә жирлек бюджеты керемнәре чыганаклары реестрын үзенә беркетелгән керем чыганаклары буенча алып бара.

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкаралуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карап кабул итә һәм йөкләмәне

Федераль казначылык органына Россия Федерациисе Финанс министрлігі билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны ғамәлгә ашыру өчен тапшыра;

4) Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпләу (төгәлләштерү) турында карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы тарафыннан билгеләнгән белешмәләрне тәзи һәм тапшыра;

6) Россия Федерациисенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен ғамәлгә ашыра;

7) 2010 елның 27 июнендейге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтуне оештыру турында»ғы 210-ФЗ номерлы Федераль законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен формалаштыру чыганаклары булган физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча түләү өчен кирәклө мәгълүматны, шулай ук башка түләүләрне тапшыра.

10. Җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

3) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләренең адреслылыгын һәм аның карамагына бүләп бирелгән ассигнованиеләрдән файдалануның максатчан характеристын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм җирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

11. Җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында башкаралуын тикшереп тора;

3) җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) тиешле баш администратор тарафыннан билгеләнгән җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары очрагында һәм тәртибендә җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен ғамәлгә ашыра;

6) әлеге Нигезләмә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен ғамәлгә ашыра.

12. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлелеген, максатчан файдалануын тәэмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) бюджет акчалары хисабын тапшыра;

7) Россия Федерациисе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда кабул ителгән башка вәкаләтләрне башкара.

13. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченен (күрсәтмә бирүченен), жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре, жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанс контролен гамәлгә ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганакларының баш администраторының (администраторының) Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

6 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациисенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациисе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хокукий актлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советының жирле салымнарны билгеләү турындагы, жирле салымнар турындагы каарга үзгәрешләр кертү турындагы каары, жирлек Советы каарлары жирлек бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерүче бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган жирле салымнар билгеләү турындагы каары чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган каарлар чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каар проекты жирлек Советына кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Жирлек Советы каарларында чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар кертелгән көннән соң кабул ителгән Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы каарына үзгәрешләр кертүне күздә тота торган каарлар жирлек Советының күрсәтелгән каарларының үз көченә керүе турында киләсе елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел, чираттагы финанс елыннан да иртәрәк булмаска тиеш.

4. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганаклары булып торучы түләүләр норматив хокукий актлар, муниципаль хокукий актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турындагы нигезләмәләрне күздә тотарга тиеш.

7 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациисе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкарууга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэммин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр бирү;

- 5) бюджетара трансферлар бирү;
- 6) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;
- 7) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл қылмаулары) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны түләту турында жирлеккә карата дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре көрө:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин итүгә субсидияләрне дә керту;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезе;

4) муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;
- дәүләт оборона заказы қысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мәлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;
- муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэммин итү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренең, хезмәткәрләренең башка категориядәге хезмәткәрләренең хезмәт хакы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системаина салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр түләү;

- Эшчәнлеген башкарғанда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алыш, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында башкарылачак.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) күрсәтелгән муниципаль хезмәтләрнең (башкарыйланган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) құләмен (әчтәнлеген) характеристлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп тору тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару түрүндагы хисаплылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә инчик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенә бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен плannаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен жирлек бюджеты проектын төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль йөкләмә муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнең төп төрләре сыйфатында жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлеге нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэммин иту жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин иту күләме, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручи федераль хакимият органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган тәртиптә, муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы каары буенча муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының вәкаләтләре һәм муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин иту күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтияжлар өчен товарлар кайтарту, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру муниципаль ихтияжлар өчен заказлар урнаштыру турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындағы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль контрактлар, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советы каарында жирлек бюджеты турында жирлек бюджетыннан акчалар бири шартлары билгеләнергә мәмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә субсидияләр, алыммаган керемнәрне каплау һәм (яисә) товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындағы 7 пунктында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәтләр күрсәтучеләргә субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукий актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында карапдан очракларда һәм тәртиптә шәһәр бюджетыннан бирелә.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мәлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, алар муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр каралган.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мәмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бири тәртибе жирлек башкарма комитеты каары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бири күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жирлек башкарма комитеты каары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр биругә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөклөмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөклөмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөклөмәләрнең һәр тәре буенча аерым-аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капиталъ тәзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы каарлар жирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артык смета бәясе инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджетында чагылыш таба.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясе 100 миллион сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык сумманы чагылдыра һәм жирлекнең жыелма бюджет росписы составындагы жирлек бюджеты турындагы каарда һәр инвестиция проекты буенча аерым чагылыш таба. Жирлекнең муниципаль милкендәге капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясенең инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да кимрәк суммада жирлек бюджеты турындагы каарда чагыла.

Инвестиция проектлары нигезендә финанслашу гамәлгә ашырыла торган муниципаль милектәге капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән жирлек бюджеты турындагы каар нигезендә чыгымнарның ведомство структурасы составындагы һәр инвестиция проекты буенча аерым расланырга тиеш.

Тәп акчаларга капиталъ кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капиталъ тәзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуки барлыкка килүгә кiterә, ул мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә торган хокуки барлыкка килүгә кiterә. Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капиталъ тәзелеш объектларына һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләрен бирү

турындағы каарлар жирлек башкарма комитетының норматив хокукий актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга тәкъдим итүгә планлаштырылуучы бюджет инвестицияләре (әлеге статьяның 1 пунктында икенче абзасында күрсәтелгән бюджет инвестицияләреннән тыш) әлеге каарлар аерым күшымта буларак бюджет турсында каар белән раслана, анда юридик зат, бирелә торган бюджет инвестиацияләренең күләмне һәм максатлары күрсәтелә.

Жирлек башкарма комитеты һәм юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән шартнамә жирлекнең инвестиацияләр субъекты милкендә катнашуы турсында килешү бюджет турсында каар үз көченә кергән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестиацияләре бируга бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр жирле бюджет акчалары исәбеннән билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестиацияләрен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалық алып бару хокуына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестиацияләре бируга муниципаль унитар предприятиеләр турсындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенең устав фондын тиешле дәрәҗәдә арттыруга кiterә.

Муниципаль унитар предприятиегә хокукка нигезләнгән оператив идарә итү, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестиацияләре бируга оператив идарә хокуындағы төп средстволар, муниципаль унитар предприятие, автоном һәм бюджет учреждениесенең хакын тиешенчә арттыруга кiterә.

Күрсәтелгән бюджет инвестиацияләрен бируга жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

8 статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар
Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәгә формада бирелә:
муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының

44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлек бюджетларына субсидияләр.

1. Жирлек Советы каарларында караплан очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен уртак финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бируга максатлары һәм шартлары, жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындағы килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетына жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар.

Жирлек Советы каарларында каалган тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән тәзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек башкарма комитеты резерв фондын тәзү күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирлек Советы каары белән жирлек бюджеты турында билгеләнә һәм әлеге каар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменен өч процентыннан арта алмый.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм стихияле бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләрнең нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларга жибәрелә.

5. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлек бюджеты составында каалган жирлек башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка күшүмтә итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каалмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр муниципаль хокукый акт гамәлдәге чыгым йөкләмәләре төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны күздә tota торган булса яисә аны кабул иткәнче бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен керту күрсәтелгән муниципаль хокукый акт, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибе кирәк булган очракта, чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен башкару чыганакларын һәм тәртибен үз эченә алышыра тиеш.

2. Чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләренен гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга бюджет турындагы каарга тиешле бюджет ассигнованиеләре керту шарты белән чираттагы финанс елы башыннан йә агымдагы финанс елында, бюджетка ёстәмә керемнәр чыганаклары булгандан һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, жирлек Советы каарына тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына бюджет ассигнованиеләрен бүләп бирү гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар кабул иту жирле үзидарә органнарын, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек тарафыннан шартнамәләр (килешүләр) төзүне хәл итәргә хокуклы;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул иту;

3) муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек исеменнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында курсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары һәм үз керемнәре исәбеннән башкарыла.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында курсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә раслана.

Тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар муниципаль берәмлекнең курсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен киräклे өстәмә чыгымнары финанс яғыннан тәэммин итү артып киткән очракта, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары һәм үз керемнәре исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарының федераль органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итү белән бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы түгел.

5. Жирле үзидарә органнары дәүләт хакимиятенең башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда тына үз компетенцияләреннән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алыш барыла.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефициты, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренең расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренең өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы, кертемнәренең расланган күләмен һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре керүне исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карапы белән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары составында акцияләрне сатудан кергән керемнәр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган һәм (яисә) жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы курсәтелгән керемнәренең суммалары чикләрендә әлеге пункт белән билгеләнгән чикләүләрне һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметүне арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты кытлығы әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргө туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Акчалата йөкләмәләр буенча бурычлы кеше жирлек алдында билгеле бер датага акчалата йөкләмәләр нигезендә туләргә тиешле акчалар суммасы жирлек алдында тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдындағы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек исемлекләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) билгеләнә, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклар керми.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэммин итә торган килешүләрне исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындағы 4 пунктында күрсәтелгән орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындағы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Шартнамә белән башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акча суммасының жирлек бюджетының бердәм счетына күчерелгән көненнән башкарылган дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

Жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән чараптар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чараптар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындағы аерма;

Россия Федерациясе валютаһында жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары аермасы;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет чараптарын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирле бюджет кытлығын эчке финанслауның башка чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның башка чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капитал салуда катнашуның башка рәвешләреннән керүләр;

жирлек бюджеты чараптары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютаһында жирлек гарантияләрен үтәү өчен жибәрелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютаһында жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чараптар күләме;

юридик затларга Россия Федерациясе валютаһында бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек чарагараларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргендә жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәй счетка күчерелгән акчалар арасында аерма.

Жирлек Советының хокукий акты билгеләгән күләмдә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средствоалары агымдагы финанс елында жирлек исеменнән төзелгән товарларны китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту өчен төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә шушы муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында, жирлек бюджеты турында карар белән каралган очракларда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә жибәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирлек булган һәм үз счетларына жирлек булган һәм Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначаыйлык территориаль бүлегендә ачылган оешмаларның акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару Россия Федерациясе законнары нигезендә кертелә.

Жирлек бюджеты қытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында бирелгән Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган бюджет кредитлары арасында аерма;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын барлыкка китергән очракта, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану қысаларында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелә торган акчалар күләме.

18 статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре түбәндәгә формаларда булырга мөмкин:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазыләре (муниципаль кыйммәтле кәгазыләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану қысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән жирлек гарантияләр(муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану қысаларында Россия Федерациясенең чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) жәлеп ителгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь күләме;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кешетарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) həm озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе жирлек Советының муниципаль хокукий актларында бутәне каралмаган булса (кредит шарты белән билгеләнгән йөкләмәләр həm жирлекнең муниципаль хокукий актлары белән башкарылмаган) муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч шарты белән каралган йөкләмәне кире кагу датасыннан соң өч ел дәвамында туктатылган дип санала həm, әгәр жирлек Советының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килеп житкәндә тулысынча туктатылган дип санала həm күрсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (həjəm итү турында белешмәләр алу) дәрәҗәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пункттының беренче абзацында күрсәтелгән чорлар узгач, жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан исәптән чыгару турында муниципаль хокукий акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча, Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләренең төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен кыскарту юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пункттындагы, 6 həm 7 пунктларындагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килемешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары həm башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренең кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 həm 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне чыгару (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган) аларны эмитацияләүче орган тарафыннан, юкка чыгару датасы башланганчы, муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе шартлары нигезендә сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр) күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты, аларны юкка чыгару датасы башланганчы, сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырыга хокуклы.

19 статья. Муниципаль алымалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке алымалары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән həm Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан həm кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек

исеменнән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп иту аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Жирлек муниципаль тышкы алынналары дигендә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исеменнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп иту аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе каршындагы Жирлекнән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынналар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек исеменнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Уставы нигезендә муниципаль алынналарны гамәлгә ашыру хокуқына авыл жирлеге Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру тубәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) Жирлекнән бурыч йөкләмәләре буенча сргы чыккан бурычы булмау;

2) Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәҗәдән тубәнрәк кредит рейтинги алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи заттан.

6. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртacha булган заемщиклар төркеменә керткәn очракта, муниципаль алынналарны гамәлгә ашырырга, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган, жирләүне бурыч тотрыклылыгы дәрәҗәсе тубән булган заемщиклар төркеменә кертергә мөмкинлек биргән дәрәҗәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемщиклар төркеменә керткәn очракта муниципаль хисаплашулар муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемщиклар төркеменә керткәn очракта, муниципаль алынналарны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган Жирлекнән бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемщиклар төркеменә керткәn очракта, кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләрне Жирлекнән бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган түләүгә сәләтлелекне торғызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч

тотрыктылығы түбән булған заемщиклар төркеменә көрткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыктылығы түбән булған заемщиклар төркеменә көрткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлығы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр көртлән очракта гына Россия Федерациясе валютасында бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган Жирлекнәң түләү сәләтен торғызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

20 статья. Жирлекнәң алынмаларны чит ил валютасында күчерү белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясенең чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясеннән алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, чит ил кредитларыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмалар алуның индикаторы күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнен жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары белән билгеләнә һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнен гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш, һәм жирле бюджет турындагы карап белән тиешле финанс елына расланган жирлекнәң бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында Жирлек акчаларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, агымдагы финанс елына салымнарның индикаторы киметеп, күрсәтелгән арттырып жибәрүгә юнәлдерелгән максатларга юнәлдерелергә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнәң бурыч тотрыктылығы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карап белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (Жирлекнәң чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан килүче елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлеге статьяның 3 һәм 4 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карап белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренең, физик затлар керемнәренең салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмнән артмаска тиеш. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясында 4 пунктында каралган чарапар курелгән очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмнән, физик затлар керемнәренең салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган кертемнәренең һәм (яисә) салым

керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмнән 50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт курсату чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә жирле бюджет турындагы карап белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт курсатуга чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карап (чираттагы финанс елы) белән тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләмнәнең 10 процентыннан артмаска тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан гомуми салым, салым булмаган керемнәр күләмнәнең жирле бюджет системасы бюджетларыннан чираттагы финанс елына жирле бюджет турында карап белән расланган түләүләрнең 20 процентаеннан артмаска тиеш; курсателгән нисбәтне исәпләгәндә, елның 1 гыйнварыннан соң, киләсе финанс елында һәм план чорыннан соң бурычларны вакытыннан алда каплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

23 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Программа чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәгә белешмәләрне курсатеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсатеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәэммин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);

5) гарантияләр бирунең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмmin итеп торган йөкләмәләр курсателгән валютада бирелә һәм башкарыла.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы тиешле карапга күшүмтә булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алышмалар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программысы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану қысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алымалар программысы белән тубәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Жирлек бурычларын каплау үтәмнең сөннәтләре;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Жирлек бурычларын каплау үтәмнең сөннәтләре;

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алымалар программысы жирле бюджет турындагы карага чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке алымалар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алымалар программысы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йәкләмәләре тәрләре буенча муниципаль эчке алымалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алымалар программысы белән тубәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йәкләмәләре тәрләре буенча муниципаль эчке алымаларны гамәлгә ашырганда барлыкка килгә торган жирле бюджетка акчалар җәлеп иту үтәмнәре һәм бурыч йәкләмәләрен түләүнән иң чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йәкләмәләрен тиешле бурыч йәкләмәләре тәрләре буенча каплау үтәмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алымалар программысы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карага кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткәру муниципаль эчке алымалар программында чагылмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программысы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программысы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, тубәндәге белешмәләрне курсәтеп:

1) һәр юнәlesh (максатлар), категорияләр (тәркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәleshе (максатлары) буенча гарантияләр үтәмнән курсәтеп, гарантияләү юнәleshләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми үтәмнәре;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокуку булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән йәкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программысы бюджет турындагы тиешле карага кушымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазъләрнең иң чик күләмнәре муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазъләр эмиссиясе процедурасы дәүләт һәм муниципаль кыйммәтле кәгазъләрнең эмиссия үзенчәлекләре һәм мәрәжәгате турында Россия Федерациясе законнары белән җайга салына.

3. Авыл жирлеге исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазъләр муниципаль кыйммәтле кәгазъләр дип таныла.

4. Муниципаль кыйммәтле кәгазъләрнең эмитенты булып жирлекнең Уставы тарафыннан муниципаль алынналарны гамәлгә ашыру хокуки бирелгән Башкарма комитеты тора.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазъләрнең төрләре һәм аларның эмиссия һәм мәрәжәгать иту тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка килешүдән (тәп йәкләмәләрдән) барлыккакилгән бенефициар алдында аның акчалата йәкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципалның йәкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срокы якынлашып килүче дипсаналган вакыйгалар (хәлләр) һәҗүм иту турында таләпләр куелган очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвеше мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия тәп йәкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәмбашкарыла.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәэммин иткәнйәкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарантның (тиешле гавами-хокукий берәмлек - Район) исеме һәм гарант исеменнәнгарантия биргән органның исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йәкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), тәпйәкләмәненең гамәлдә булу срокы яисә аның буенча йәкләмәләрне үтәү срокы, якларның исемнәре, тәпйәкләмәләрнең башка житди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йәкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтүвакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йәкләмәләрне башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдәтуктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәэммин ителгән принципалның йәкләмәләренеңнинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган тәп йәкләмәләршартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе) түләгән акчаларны каплау турындағы принципалга карата гарант таләбе булу яисәбулмау;

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында гарантның норматив хокукий актларында, гарант исеменнөн гарантияне бируде орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқын күздә тотмаган муниципаль гарантия бары тик хужалық жәмғияте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, акцияләренең 100 процента (өлешләре) муниципаль гарантия бирә торган муниципаль гарантия бирудегә карый, муниципаль гарантияне күрсәтүче жирлек милкендә була. Нигезен тулысынча яисә өлешчәхосусыylaштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресссталәбе хокуку белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренे туры килә торган, жирлеадминистрация актларында билгеләнгән срокта гарантның тулысынча яисә гарантиянең нинди дәбүлса өлешендә үтәлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбеталәбенең үтәлүен тәэммин иту принципибының бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэммин иту нетапшырганчы муниципаль гарантияне үтәу рәхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә көрүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житу белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәу, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, қыйммәтле қөгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә гаранттарафыннан (шул исәптән әлеге статьяның 6 пункттының 14 бүлгендә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларында гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук әлегестатьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5

пунктында билгеләнгән бурыч принципаломын үтәмәгендә, кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындағы бенефициарның таләбе (гарантия үтәлеше турындағы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындағы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәу турындағы таләпне, шул исәптән, принципал йөкләмәләре гарантияләре белән тәэммин ителгән гарантияләрне үтәу срокы якынлашып килүче дипсаналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәу турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәритәргә һәм таләпнең күчермәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә күшымта итеп бирелгән документлар һәм таләп гарантиясе гарантиясе һәм аңа күшүп бирелгән документлар белән гарантия башкару турындағы бенефициарның таләбен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа күшымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми диптаныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп həm (яисə) аңа күшымта итеп бирелгөн документлар гарантия (гарантиянең гамәлдәбулу срокы) бирелгөн вакыт тәмамланғаннан соң гарантка күрсәтелгөн;

2) таләп həm (яисə) аңа күшымта итеп бирелгөн документлар билгеләнгөн гарантияне бозыпгарантка күрсәтелгөн;

3) таләп həm (яисə) аңа күшымта итеп бирелгөн документлар гарантия шартларына турыкилми;

4) бенефициар принципал həm (яисə) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгөн принципалгарантияләре белән тәэммин ителгөн йөкләмәләрне тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) өлеге статьяның 7 пунктында həm Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгөн очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгөн башка очракларда.

17. Гарантия үтәлеше турында həm (яисə) аңа күшымта итеп бирелгөн документлар турындабенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгөн həm (яисə) тиешле шартлары булмагандип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турындахәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерегә мөмкин булган бәхәс бенефициарыталәпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычынтаныган очракта да каршы килү мәгълүматларына хокукны югалтый.

19. Гарантиянең həm аңа күшымта итеп бирелгөн документларның үтәлеше турындабенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгөн срокта гарантия буенчайөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән караплан бенефициар алдында гарантның йөкләмәссе гарантиябелән тәэммин ителгөн принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия күләмненнән артык булмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгөн күләмдә бенефициар гарантисен түләп;

2) ул бирелгөн (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгөн вакыт узгач;

3) гарантия белән тәэммин ителгөн принципалның принципалга həm (яисə) өченче затлартарафыннан үтәлгөн очракта йә күрсәтелгөн йөкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта(бенефициар тарафыннан күрсәтелгөн гарантка həm (яисə) судка гарантияне үтәү турындагы таләпненбулудына карамастан);

4) бенефициарның гарантка həm (яисə) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләрненнәнгарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясе Бюджеткодексының 1151 статьясында караплан гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенчабенефициарларның фактта булмавы həm киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавышартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгөн принципалның йөкләмәссе билгеләнгөн вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка həm (яисə) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпнебелдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә həm (яисə) бенефициарны həm (яисə) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисə аны гамәлдәбулмаган килешү дип тану;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисə бенефициарның гарантия,хокуклар həm (яисə) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнен, гарантия,хокуклар həm (яисə) вазыйфалар буенча таләпләрнен (хокукларның həm бурычларның) РоссияФедерациясе законнарында билгеләнгөн тәртиптә, облигациягә хокукларның яңа хужасылына (сатыпалучыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәэммин ителә торган принципалның (эмитентның)йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгөн таләпләр (хокукларhəm йөкләмәләр) тапшырылғаннан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) башка затка принципал белән бирелгән очракта яисә башка затка хокукларын һәм (яисә)бурычларын (бурычларын) тәп йөкләмәләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башкагына тапшыру;

9) гарантияне гарантиядә курсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылғаннан соң, бенефициар белән гарантия тотукүрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турындабилгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуны барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуны барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбекоуклары гарантка бирелмәсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджетчыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гаранткабирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенәалынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин итәлә торган кредитлар һәм заемнар максатчанбулырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин итәлгән кредит (заем) акчаларыннан максатчанфайдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән жаваплы була.

29. Бензициарлар билгеле булмаган затлар даирәсә булган йөкләмәләрне тәэммин итүгө биреләторган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодында аның нигезендә кабул итәлгән әлеге карап белән билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ һәМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төzelә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш ёстенлеге.

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек уставында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәклे белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын вакытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында жирлек Башкарма комитеты дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;

2) Татарстан Республикасы Президенты Юлламасында;

3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразында;

4) бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрендә;

5) муниципаль программаларда;

6) озак сроклы чорга бюджет фаразында (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты).

31 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

3. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү турында карар кабул ителү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш фаразына анаттма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләре һәм факторлары күрсәтелгән алдан расланган параметрлар белән чагыштыру да китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына салымнар һәм жыемнар һәм бюджет законнары турындагы карар проектын, шулай ук Россия Федерациясе законнарын, Россия Федерациясе субъектлары законнарын, жирлек Советының муниципаль хокукый актларын һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгеләүче жирлек Советының социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (әшләр башкарга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алыш, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар жирлек жирлегенең Башкарма комитеты (алга таба - муниципаль программалар) тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптә жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турсында каарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре куләме Жирлек башкарма комитетының программаны раслаган муниципаль хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча бюджет чыгымнарының тиешле программасы турсында каар белән раслана.

Финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар чираттагы финанс елыннан башлап жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланырга тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә бәя берелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турсында каар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыча жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турсында каар кабул ителергә мөмкин.

Әлеге каар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәүгә төзелгән очракта, жирлек бюджетында муниципаль контрактларның чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре кааралган, алар буенча яклар аларны туктату турсында килешүгә ирешмәгән.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре кааралган, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35статья. Жирлек бюджеты турсында каар проектында карау һәм раслау өчен тапшырыла торган курсәткечләрнең составы

1.Жирлек Советы каарында жирлек бюджеты турсындағы каарarda бюджет керемнәренең гомуми куләме, чыгымнарының гомуми куләме, бюджет дефициты (профициты) һәм шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка курсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турсындағы каар белән тубәндәгеләр раслана:

1) бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча булу;

4) бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты акчаларын баш урнаштыручылар, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча

чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре буенча бүлү;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган яисә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарының исәпкә алмыйча) план чорының икенче елына шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарының исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, киләсе елның 1 гыйнварына һәм план чорының ел саен, муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге курсәтелеп, муниципаль финанс елы торышы буенча;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советы каарларында билгеләнгән шәһәр бюджетының башка курсәткечләре.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында каар проектиң жирлек Советы каравына керту

1. Жирлек Башкарма комитеты авыл жирлеге Советына агымдагы елның 15 ноябренә кадәр жирлек бюджеты турындагы каар проектиң кертә.
2. Бюджет проекти белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН ҮТӘУ

37 статья. Бюджетны үтәу нигезләре

Жирлек бюджетын үтәу жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру жирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәу жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарының бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр керту жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы каарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советы каарына үзгәрешләр керту турында каар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертелә.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек Башкарма комитеты житәкчесе каарлары нигезендә, бюджет турындагы кааррага үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив бурычларны үтәү өчен каралган, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет түрүндагы карап белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бўлу исәбенә аны 5 проценттан артмаган очракта;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мәлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә төп бўлучеләр (бўлучеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жирле бюджет акчаларына түләттерүне күздә тотучы актларны үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бўлгән) очракта, бюджет түрүндагы карапда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бўленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бўлешкән очракта, бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме түрүнда карап белән каралган чикләрдә бюджет ассигнованиеләренең төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәт күрсәтуләргә бюджет акчалары бўлеп бирелгән очракта;

- максатчан билгеләнешле физик һәм юридик затлардан бюджет түрүндагы карап белән расланган күләмнәрдән тыш субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәм кире кайтарылмый торган керемнәр алган очракта, шулай ук күрсәтелгән чараплар қыскартылган (ихтияжны кире кайтарган) очракта;

-муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукий рәвеше үзгәргән очракта;

- агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтугә түләүгә арттырылган очракта, хисап финанс елында шуши муниципаль контрактларның шартлары нигезендә әлеге карап белән билгеләнгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре шуши финанс елы башына файдаланылмаган калдықтан артмаган күләмдә түләнергә тиеш;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) бирелгән очракта, капитал кертемнәрне гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итү ысулы үзгәргәндә, капитал кертемнәрне гамәлгә ашыруга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләр бирү тәртибенә үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милеккә капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр, муниципаль контрактлар яисә субсидияләр бирү түрүнда килешүләр кертелгәннән соң.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту бюджет түрүндагы карап белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа ярашлы рәвештә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту бюджет түрүндагы карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарлырыга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм бюджет түрүндагы карапга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен муниципаль бурычка хезмәт күрсәтугә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү рөхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бўлучеләр, бўлекчәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бўлучеләре, бўлекләр, бўлекчәләр, максатчан маддәләр (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), жирлек бюджеты чыгымнары чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау күздә totыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясенең элементлары (ярдәмче төркемнәре һәм элементлары) тәрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторының операцияләр классификациясе чыгымнары кодлары буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау, шул исәптән бюджет чыгымнарының төрле максатчан статьялары һәм (яисә) тәрләре, дәүләт идарәсе секторының бюджет акчаларының төп күрсәткечләрен классификацияләү төркемнәре һәм статьялары өчен дифференциацияләнгән булыу каралырга мөмкин.

39 статья. Касса планы

1. Касса планын төзу һәм алып бару жирлек Башкарма комитетеси тарафыннан башкарыла.
2. Касса планында жирлек бюджетының бердәм счетында калган средстволар белән идарә итү операцияләрен гамәлгә ашыруга кулланыла торган акчаларының иң чик күләме билгеләнә.
3. Жирлек Башкарма комитетеси касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай үк бюджет акчаларын баш администратор тарафыннан бюджет керемнәренең баш администраторы тарафыннан касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәkle белешмәләрне финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм срокларын билгели.
4. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан касса түләүләрен фаразлау, муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда төзелгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акча йөкләмәләрен түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып, төзелә.

40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Бюджетның керемнәр буенча үтәлеше тубәндәгеләрне күздә тота:

агымдагы финанс елында Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән жирлек Советы карары һәм Татарстан Республикасының башка законнары турындагы карары һәм жирлек Советы каарлары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән Федераль казначылык органнары һәм бюджетка башка кертемнәр нормативлары буенча бүленә торган Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән жирлек бюджетының бердәм счетына керту;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтегән суммаларны кире кайтару, шулай үк мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтегән суммалар процентлар суммасы;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтегән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрен төгәлләштерү;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бер счетыннан арттырылган яисә артык түләтегән салымнар, жыемнар һәм бүтән түләүләрне кире кайтаруны (исәпләүне, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәkle артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай үк мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтегән суммаларга, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетыннан күчерү.

41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү тәртибе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү тубәндәгеләрне құздә tota:

- 1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;
- 2) акчалата йөкләмәләрне раслау;
- 3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында һәм бюджет йөкләмәләре лимитларының планлы чорында аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик заттар, индивидуаль эшкуарлар яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәкле, ә түләү документлары нигезендә оператив-эзләү чараларын үтәүгә бәйле очракларда түләү йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Жирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә күйганда, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләгендә әлеге статьяның 1 пунктында каралған тәртип нигезендә тубәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет асигнованиеләренең тиешле лимитларыннан бюджет йөкләмәләрен арттырмау, шулай ук бюджет чыгымнары мәгълүматларының туры килүе;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелған мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындағы мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре барлықка килүне раслаучы документлар булу.

Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралған тәртиптә әлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә рәвештә башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлықка килгән очракта, өстәмә рәвештә дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмет күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындағы Россия Федерациясе законнарында каралған _ контрактлар реестрында муниципаль контракт турындағы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлықка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турындағы белешмәләрнең туры килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет асигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик заттар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халықара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торған түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслаучы башка документларны тикшеру.

1. Төп бүлүчеләрнен (боеручыларның) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнен бюджет язмалары расланган жыелма бюджет язмасы һәм жирлек башкарма комитеты раслаган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнен бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет язмаларының чыгымнар һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы күрсәтмәчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

Бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (курсәтмә бирүчесенең) хокукуын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча расланган бюджет язмасы күрсәткечләрен жыелма бюджет язмасы күрсәткечләренә туры китереп үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасына бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү рәхсәт ителми.

43 статья. Жирлек бюджетының чыганаклар буенча үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау

1. Жирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча үтәу жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жыелма бюджет язмасына ярашлы рәвештә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы, администраторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләу жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның ин чик күләмнәре

1. Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең ин чик күләмен (финанслауның ин чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, күрсәтмә бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылыша мөмкин.

2. Финанслауның ин чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен үсә баручы нәтижәгә йә төп бүлүчеләрне, бюджет акчаларын алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә тиешле кварталга билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турында карап белән расланган керемнәрдән фактически файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә доходларның гомуми күләмен бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карапга муниципаль алымаларны биләүгә,

муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук расланган жыелма бюджет язмасында караптан күләмдә бюджет ассигнованиеләре үтәлешенә караптан очракта, жирлекнен гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә үзгәрешләр кертмичә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

2. Физик һәм юридик затлардан субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансферларның максатчан билгеләнеше булган, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, бюджет үтәлеше турында жирлек Советы карары белән расланган керемнәр бюджеты турында бюджеттән тыш алынган фактта, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертеп, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү максатларына ярашлы рәвештә бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

46 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында курсәтелгән операцияләрдән тыш, бюджет үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр керту

1. Жирлек Башкарма комитеты өлеге карарны хокукий җайга салу предметы булган барлық мәсьәләләр буенча жирлек Советы карарына агымдагы финанс елына һәм план чорына үзгәрешләр керту турында карап проектын эшли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Курсәтелгән карап проекты белән бер үк вакытта түбәндәгे документлар һәм материаллар тапшырыла:

- 1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы жирлек бюджеты үтәлеше турында белешмәләр;
- 2) агымдагы финанс елында жирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;
- 3) агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына тәкъдим итлә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ һәМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенә алуның һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алыу финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында, шулай ук курсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алыу Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы түбәндәгеләрне үз эченә ала:
- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
  - 2) бюджет үтәлеше балансы;
  - 3) эшчәнлекнен финанс нәтижәләре турында хисап;

- 4) акча чарапарының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язы.

4. Бюджет үтәлеше турында хисапта Россия Федерациясенең бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы мәгълүматлар бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлекнең бюджет хисабы тәп администраторларының жыелма бюджет хисабы нигезендә жирлек башкарма комитеты тарафыннан төzelә

акчалар жирлек башкарма комитеты житәкчесенә тапшырыла.

7. Шәһәрнең бюджет хисабы еллык. Бюджет үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

8. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланырга тиеш.

49 статья. Үткәру турында еллык хисапны тышкы тикшерү жирлек бюджеты

1. Жирлек бюджетының үтәлеше турында еллык хисап, аны караганчы, жирлек Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапның тышкы тикшерүе контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә тубәндәгеләр тапшырыла:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чарапарының хәрәкәте турында хисап;

5) шәһәр жирлегенең аңа агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмычча бәяләмәгә әзерләнү өчен аңлатма язы. Жирлек бюджетын үтәү турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротка уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмычча тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтәлеше турында еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек советы тарафыннан расланы.

2. Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта жирлек башкарма комитеты тубәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтәлеше турындагы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренең үтәлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;

- 5) аңлатма языу;
  - 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.
3. Шәһәр Советы Контроль-ревизия комиссиясе бәяләмәсен алганнын соң шәһәр бюджетының үтәлеше турындағы хисапны карый.

Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча шәһәр Советы бюджет үтәлеше турындағы каарны раслау яисә кире кагу турында каар кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтәлеше турында каар кире кагылган очракта, ул күрсәткечләрне дөрес чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллық хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтәлеше турында каар

1. Жирлек бюджетының үтәлеше турындағы каар белән, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми құләмен күрсәтеп, хисап финанс елзың бюджеттың үтәлеше турында хисап расланы.

2. Хисап финанс елзыңда жирлек бюджетының үтәлеше турындағы каарга карата аерым күшымталар белән түбәндәге күрсәткечләр расланы:

- 1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- 2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;
- 3) бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- 4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финанс контроле гавами норматив йөкләмәләрне һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түләүләр буенча йөкләмәләрне үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттан акчалар бирү туринде шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэммин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңғы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле контроль-ревизия комиссиясенең (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлеге булып тора.

3. Бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитетының, шәһәрнең жирле үзидарә органнарының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәү органының контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм кисәтү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнен законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында шәһәр бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысууллары

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысууллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясенең вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2011 елның 7

февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»гы бномерлы Федераль законы нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре тубәндәгеләрдән гыйбарәт:

җайга сала торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре нигезләмәләренен үтәлешен тикшереп тору, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык хисабына һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзүгә һәм тапшыруга карата таләпләрне билгеләү;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акчалар бирү турынdagы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төzelгән шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын, шулай ук әлеге Кодекста каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төzelгән шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчалар) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турынdagы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәрне башкару турынdagы хисапларның, акчаларны бюджеттан бирү курсәткечләренең курсәткечләренә ирешү турынdagы хисапларның, хисапларның дәреслеген тикшереп тору;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт система турынdagы Россия Федерациясе законнарында каралган контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үtkәrelə;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) курсәтмәләр жибәрелә;

мәжбүриләүнен бюджет чараларын куллану турында финанс органнарына хәбәр ителә;

административ хокук бозулар турынdagы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үtkәru өчен кирәkle эксперtlar үtkәru (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турынdagы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турынdagы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына дайми кереп йөрү мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәэмmin иту өчен товарларны, эшләрне, хезмәт курсәтүләрне сатып алуларны тану турынdagы дәгъвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләрнең муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибендә тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үtkәru нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының хокукларын һәм бурычларын, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокукларын һәм бурычларын, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи

затларының гамәлгә ашырыла торған тикшерүләрне, ревизияләрне һәм тикшерүләрне оештыру-техник тәэмін итү буенча хокукларын һәм бурычларын уздыру түрүнде карап кабул итәргә вәкаләтле вәкил затлары исемлеге булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жирле үзидарәнең аерым муниципаль хокуқый актлары белән билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карапларны үзгәрту (гамәлдән чыгару) түрүнде карап яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүриләүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту түрүнде карап кабул итә, шулай ук күрсәтелгән карапларны үзгәрту (кире кагу) түрүнде карап кабул итүнең күчермәләрен муниципаль финанс контроле органына һәм күрсәтелгән карапларда мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану түрүндагы карапларда күрсәтелгән карапларны үзгәрту (баш тарту) түрүнде карап кабул итә.

2. Мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану түрүндагы карапда күрсәтелгән мәжбүр итү чарапарын куллану түрүнде хәбәрнамәдә күрсәтелгән мәгълүматны, бюджет бозучы контроль объектын, бюджет дәрәҗәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларын күздә тотарга тиеш.

3. Жирлек Башкарма комитеты бюджет чарапарын куллану түрүнде карап кабул итү яисә кулланудан баш тарту түрүнде карап кабул итү максатларында муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чарапарын куллану түрүнде хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү түрүнде, аны алганнан соң 30 календарь көн дәвамында запрос жибәрергә хокуклы.

4. Жирлек Башкарма комитеты күрсәтелгән карапны үзгәрту (гамәлдән чыгару) түрүнде карап кабул итүнең бюджет чарапарын куллану түрүнде карапны тиешле тәртиптә, күрсәтелгән карапларны үзгәрту (гамәлдән чыгару) түрүнде карап кабул итүнең бюджет чарапарын куллану тәртибендә үти.